

Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije

Program dela ZAPS za leto 2020

Program dela predstavlja osnovni okvir delovanja zbornice v prihodnjem letu. Veliko dejavnosti zbornice je vezane na zadeve, ki se pojavijo sproti in na katere je potrebno tudi sproti ustrezno reagirati.

1. JAVNA POOBLASTILA IN DRUGE NALOGE PO ZAID

1.1. Redno izvajanje obstoječih javnih pooblastil

Zbornica bo nadaljevala z rednim izvajanjem javnih pooblastil in drugih nalog, ki jih določa ZAID:

- 1) izvajanje strokovnih izpitov,
- 2) vpis in izbris iz imenika PA, PKA in PPN,
- 3) vodenje imenika PA, PKA in PPN,
- 4) vodenje disciplinskih postopkov zoper pooblaščenih arhitektov,
- 5) vodenje postopkov za priznavanje poklicnih kvalifikacij po ZAID,
- 6) vodenje postopkov strokovnega nadzora in
- 7) ostale naloge po ZAID.

1.2. Stalno poklicno usposabljanje članov

Nadaljevali bomo z izvajanjem stalnega poklicnega usposabljanja pooblaščenih arhitektov, pooblaščenih krajinskih arhitektov in pooblaščenih prostorskih načrtovalcev skladno z dopolnjenim splošnim aktom o stalnem poklicnem usposabljanju (načrtovan sprejem dopolnitve akta v decembru 2019), ki formalno poteka že od začetka uporabe ZAID (junij 2018). Zbornica bo v zvezi s tem izvajala predvsem naslednje dejavnosti:

- 1) sprejem letnega programa izobraževanja, s katerim bo določen način izvajanja izobraževanja, točkovanja izobraževanja in podobno (do začetka februarja 2019),
- 2) akreditacija strokovnih dogodkov, organiziranih izven okvirov zbornice,
- 3) izvajanje lastnega programa izobraževanja članov (predavanja, konference), ter
- 4) evidentiranje stalnega poklicnega izobraževanja članov in nadzor nad njim (vezano na imenik)

Komisija za izobraževanje je že ustanovljena in v letu 2020 nadaljuje z delom. Uveden bo tudi sistem evalvacije predavanj in spremljanje zadovoljstva članstva s predavanji.

1.3. Strokovni nadzor nad delom članov

Nadaljuje se tudi izvajanje strokovnega nadzora nad delom članov. V okviru rednega, izrednega in ponovitvenega nadzora bo morala komisija za strokovni nadzor opraviti nadzor nad 1% članov zbornice (kar je približno 15 članov letno). V letu 2020 bo že možna evalvacija dosedanjega dela komisije za strokovni nadzor.

1.4. Kolektivno zavarovanje

V sodelovanju z IZS in MOP se bo oblikovalo vzorčne zavarovalne pogoje za individualna zavarovanja. Na podlagi tega bo zbornica tudi oblikovala projektno nalogo in objavila razpis za kolektivno zavarovanje naših članov.

1.5. Imeniki arhitekturnih birojev

V letu 2020 bo zbornica vzpostavila prostovoljni imenik arhitekturnih birojev v skladu z 16. členim ZAID.

1.6. Mediacije in arbitraže

V skladu z ZAID in novim statutom mora zbornica izvajati tudi mediacije in arbitraže, s katerimi bodo člani lahko reševali medsebojne spore ali spore z naročniki. Gre za dejavnosti, ki jih zbornica doslej ni opravljala, zato bo v začetku potrebna priprava izhodišč in koncepta izvajanja mediacije in arbitraže, na podlagi tega pa bo potrebno sprejeti tudi splošni akt. Pričetek te dejavnosti (razen priprav nanjo) v letu 2019 ni predviden.

2. AKTI ZBORNICE IN ZAKONODAJA

Z letom 2020 se bo predvidoma zaključilo obdobje sprememb notranjih aktov zbornice, ki je posledica sprememb krovnih gradbenih zakonov (GZ, ZUreP, ZAID). Zaradi tega je bilo potrebno spremeniti večino pravilnikov in podzakonskih aktov, na zbornici pa se je posledično sprejel nov statut in spremenili ali na novo sprejeli skoraj vsi splošni akti. Vso delo še ni opravljeno in v letu 2020 ga bo potrebno zaključiti.

2.1. Sprejem aktov, ki jih nalaga nov statut zbornice

V letu 2020 bo potrebno sprejeti oziroma spremeniti naslednje splošne akte ZAPS:

1. Splošni akt o finančnem poslovanju ZAPS,
2. Poslovnik upravnega odbora ZAPS,
3. Poslovnik strokovnega sveta ZAPS,
4. Splošni akt ZAPS o izvajanju postopkov mediacij in arbitraž,
5. Splošni akt o varovanju osebnih podatkov in poslovne tajnosti ZAPS in
6. Splošni akt o sistemizaciji delovnih mest in delovna razmerja delavcev v strokovnih in drugih službah.

Predvidoma bosta še pred zaključkom leta 2019 sprejeta tudi nov Splošni akt o članarinah in drugih prispevkih ZAPS ter sprememba Splošnega akta o stalnem poklicnem usposabljanju. V kolikor akta ne bosta sprejeta, se njun sprejem prestavi v leto 2020.

S sprejemom naštetih aktov bo končano dvoletno obdobje prilagajanja internih aktov zakonodajnemu trojčku.

2.2. Zakonodaja

Zbornica bo nadaljevala z aktivno vlogo pri spreminjanju obstoječe zakonodaje in sprejemanju nove. Pri tem bo potrebno:

- 1) evalvirati sprejeto zakonodajo, podati pripombe nanjo in po potrebi predlagati njene spremembe,
- 2) ubraniti in utemeljiti vsebine iz sprejete zakonodaje, ki so pozitivne tako za stroko, kot tudi javni interes (načelo prevladujoče stroke, položaj stroke, obvezen PZI in uporabna dovoljenja, ...),
- 3) ponovno si priboriti nekatere izgubljene pravice (vodja del),
- 4) sodelovati v procesu priprave preostalih podzakonskih aktov (pravilnik o OPPN, itd.) in.
- 5) organizirati in voditi usklajevalne posvete med MOP in UE, s katerimi se usklajujejo različne interpretacije zakonodajnih določil.

V letu 2020 bomo vodili intenziven dialog z občinami in upravnimi enotami, s katerim želimo na krajši rok reševati najbolj akutne težave pri vodenju upravnih postopkov na daljši rok pa vzpostaviti enostavnejšo vodenje postopkov in intenzivnejši pretok informacij med vsemi vpletenimi stranmi.

Preverili bomo tudi možnost preoblikovanja občinskega urbanista v posvetovalno telo predstavnikov treh poklicev: pooblaščenega arhitekta, pooblaščenega krajinskega arhitekta in pooblaščenega prostorskega načrtovalca.

2.3. Pravila stroke

Zbornica mora v letu 2020 zaključiti projekt priprave pravil stroke, ki jih pripravlja v sodelovanju z IZS in MOP. Gre za enega pomembnejših dokumentov zbornice (ki ga potrdi MOP), s katerim bodo definirane storitve naših članov v okviru opravljanja poklicnih nalog, s tem pa bomo dobili tudi osnovo za postavitve natančnega cenika naših storitev in objektivnih meril za strokovni nadzor nad delom članov.

Osnutek Pravil stroke je bil pripravljen že leta 2019, vendar ni dobil soglasja MOP zaradi nestrinjanja z uvajanjem vrst projektne dokumentacije, ki niso uvedena že z zakonom oziroma Pravilnikom o podrobnejši vsebini dokumentacije in obrazcih, povezanih z graditvijo objektov (IDZ, IDP).

Hkrati s pripravo Pravil stroke bo potekala priprava Tehničnih navodil za izdelavo načrtov projektne dokumentacije. Gre za navodila, ki jih v slovenskem prostoru doslej nismo imeli in bodo služila projektantom, kot pomoč pri izdelavi načrtov. Navodila bodo sčasoma postala del Pravil stroke, kar pomeni, da bo uporaba Navodil zavezujoča, tudi v povezavi z izvajanjem strokovnega nadzora nad delom članov.

2.4. Kompetenčna platforma

Po sprejetju platforme za prostorsko načrtovanje bo v sodelovanju s fakultetami potrebno sprejeti tudi platformi za arhitekturo in krajinsko arhitekturo.

3. NATEČAJI IN JAVNA NAROČILA

Spremljanje natečajev in javnih naročil je naloga zbornice, ki ji jo nalaga ZAID, a ker ima natečajna dejavnost pri delovanju zbornice tako velik pomen, se obravnava v ločeni točki.

3.1. Organizacija natečajev

Organizacija natečajev bo ostala ena glavnih dejavnosti zbornice. Delo natečajne službe je dobro utečeno. Načrtuje se, da se bo v prihodnjem letu število natečajev, organiziranih v okviru zbornice, še povečalo, zato se posledično krepi tudi natečajna ekipa ZAPS.

Ob organizaciji natečajev zbornica skrbi tudi za razvoj same natečajne dejavnosti, tako v smislu zaščite svojih članov, udeležencev natečajev, kot tudi skrbi za zanesljive rezultate natečajev v korist naročnikov. V ta namen se bo v letu 2020 nadaljevalo večletno delo na spremembah natečajnega pravilnika. Nadaljevalo se bo tudi postopno zmanjševanje količine dela, ki ga morajo opraviti udeleženci natečajev, predvidena pa je tudi izdelava cenika natečajev in natečajnih nagrad po vzorcu Arhigrama.

3.2. Spremljanje natečajev drugih organizatorjev

Zbornica mora v skladu z ZAID spremljati javna naročila na področju arhitekturnih storitev, torej tudi natečaje, ki jih razpisujejo druge organizacije in javne ustanove. V ta namen je že pripravljen pregled drugih natečajev na spletni strani zbornice s t.i. semaforjem, ki kaže primernost določil natečajnih pogojev. Poskusno sta že objavljena dva natečaja izven ZAPS, v 2019 pa bo potrebno vzpostaviti sistem rednega spremljanja natečajev in sistematizacijo njihovega ocenjevanja.

3.3. Spremljanje javnih razpisov na področju arhitekturnih storitev

V letu 2020 bomo nadaljevali s sistematičnim spremljanjem javnih razpisov na področju projektantskih storitev, kot to določa ZAID. Spremljanje razpisov bo za zbornico kadrovsko velik zalogaj, ki pa hkrati predstavlja tudi priložnost za stroko: ZJN-3 namreč določa, da mora naročnik na javnem razpisu izločiti ponudbe, ki jih ni moč uresničiti brez kršenja delovne in druge zakonodaje, kar pomeni, da imamo za primere javnih razpisov že uzakonjeno podlago za minimalen cenik, ki ga pa moramo začeti tudi smiselno uporabljati. Pri tem bo v korist prenovljen Arhigram 5, s katerim bo možno določiti minimalno ceno po ZJN-3.

3.4. Smernice za javna naročila projektantskih storitev

ZAPS si bo prizadevala za spremembo smernic za javna naročila projektantskih storitev predvsem v delu, ki se tiče zahtevanih referenc. Sedanji sistem zahtevanih referenc, ki se nanaša samo na vodjo projekta (nekdanji odgovorni vodja projekta) predstavlja nepremostljivo oviro za nove ponudnike na trgu projektantskih storitev, hkrati pa je delno kriv tudi za spor glede načela prevladujoče stroke pri vodji projekta po GZ. Nov sistem zahtevanih referenc bomo predvidoma predlagali v sodelovanju z IZS.

3.5. Pregledna razstava natečajev ZAPS 2010 - 2020

V letu 2020 ali v začetku leta 2021 ZAPS načrtuje organizacijo pregledne razstave natečajne dejavnosti ZAPS. Mineva namreč 10 let od zadnje pregledne razstave natečajev ZAPS, ki je bila organizirana v letu 2010. Cilj razstave je opozoriti na družben pomen kvalitetne natečajne prakse, izpostaviti največje dosežke in opredeliti standard natečajev za prihodnost. Ob tej priložnosti se izvede celovita statistična analiza izvedenih natečajev (rezultatov, realizacija, anket sodelujočih, ekonomskega vidika za stroko, ...).

4. PROJEKTI ZAPS

4.1. Arhigram

Trenutno je na strani ZAPS objavljena beta različica Arhigrama 4. Ko bodo pravila stroke natančno definirala, kakšen je obseg projektantskih storitev, bo potrebno Arhigram zasnovati na novo in ga vezati na storitve po pravilih stroke. Ob tem bo potrebno tudi narediti izračun minimalne cene arhitekturnih storitev po ZJN-3, ki na javnih naročilih predpisuje izločitev ponudb, ki jih ni možno uresničiti brez kršitev delovne in druge zakonodaje. Arhigram 5 bo dopolnjen z izračunom vrednosti storitev za krajinskoarhitekturne načrte.

4.2. Smernice za oceno investicije in izdelavo popisov

V začetku leta 2020 bomo evalvirali smiselnost izdelave smernic za oceno investicije in smernic za izdelavo enotnih popisov GOI del po vzoru tujih smernic. V kolikor se izdelava smernic izkaže za smiselno, bomo imenovali delovno skupino za izdelavo obojih smernic, predvidoma v sodelovanju z IZS.

4.3. Znižan ddv za projekte za stanovanjske stavbe

Ob spremembi iz prometnega davka v DDV se je davek za arhitekturne storitve dvignil iz znižane na polno stopnjo (iz 9,5 na 22 % po današnjih stopnjah). Skušali bomo doseči, da se projektantske storitve vsaj za tiste stavbe, pri katerih se plačuje znižana stopnja davka za GOI dela, obračunajo tudi po znižani stopnji ddv.

4.4. Dostop do standardov

Zakonodajni okvir delovanja projektantskih strok vse bolj temelji na obveznih standardih (SIST ISO in ostali), ki pa so plačljivi, torej kljub obvezni uporabi niso prosto dostopni. Zbornica bo skušala doseči, da bodo standardi vsaj za člane ZAPS brezplačno dostopni na spletni strani zbornice.

4.5. Informacijski sistem

Nov informacijski sistem ZAPS bo omogočil lažje in hitrejšo izvedbo ponavljajočih se opravil (izdajanje potrdil, evidentiranje, ...), poenotenje baz podatkov na ZAPS (imenik, mailing liste) in med drugim

tudi izvedbo elektronskih volitev. Zaključek izvedbe informacijskega sistema je predviden v začetku leta 2020.

4.6. Prenova spletne strani

V letu 2020 bo potrebno prenoviti in osvežiti spletno stran zbornice, pri čemer bo predvidoma njena splošna grafična podoba temeljila na obstoječi celostni grafični podobi ZAPS. Sedanja spletna stran že povzroča težave zaradi zastarelega CMS modula za vnašanje vsebin, predvidoma bodo te težave še veliko večje ob izvedbi novega informacijskega sistema, ki bo v delu vezan neposredno na spletno stran. Ob tem se bo tudi spremenila struktura strani in prečistile vsebine, ki so že zastarele, stran pa bo morala biti prilagodljiva različnim velikostim ekrana za branje z mobilniki.

4.7. Prenova prostorov ZAPS

V letu 2019 je že bila izvedena delna prenova prostorov ZAPS (prezračevanje, klima, rekuperacija). Prenova se bo zaključila leta 2020 z naslednjimi posegi:

- prilagoditev glavne sejne sobe predavanjem (projektor, projekcijska stena, omare za natečaje),
- ločitev glavne pisarne na dva dela s stekleno predelno steno, in
- izolacija stropa na strani podstrešja.

5. DELO ZA ČLANE

5.1. Delo v regijah

V 2020 se bo okrepilo delo zbornice v regijah, predvsem z organizacijo regijskih posvetov, ki so v letu 2019 že bili uspešno izvedeni na temo prostorskih aktov. V prvi polovici leta 2020 bodo regijski posveti organizirani na temo gradbene zakonodaje, predvidoma bodo vabljeni predstavniki MOP in lokalnih upravnih enot.

V okviru priprave Splošnega akta o finančnem poslovanju ZAPS bo potrebno tudi postaviti načela glede delovanja regij in porabe sredstev iz proračuna regij, predvsem glede sponzoriranja razstav in drugih dogodkov, ki jih ne organizira ZAPS.

5.2. Splošna strokovna pomoč članom

Zbornica bo nadaljevala aktivnosti na področju splošne strokovne pomoči članov, ki predstavlja predvsem naslednje aktivnosti:

- 1) redno objavljanje nove sprejete zakonodaje na spletni strani ZAPS,
- 2) priprava vzorcev pogodb in drugih dokumentov in
- 3) priprava vzorcev projektne dokumentacije.

5.3. Pomoč članom

Zbornica že dolgo izvaja dejavnost pomoči članom, vendar ta pomoč ni formalizirana in tudi ne dovolj opazna - večina članov sicer ne ve, da se lahko v določenih primerih obrnejo na zbornico. V letu 2020 bomo pomoč članom sistematizirali in okrepili. Pomoč članom je namenjena predvsem naslednjim področjem:

- 1) tolmačenje zakonov in predpisov,
- 2) pomoč pri vodenju upravnih postopkov in
- 3) pomoč pri sporih z naročniki.
- 4) pomoč pri računovodskih in drugih pravilih, ki se tičejo poslovanja člana.

Ker tovrstna pomoč lahko povsem zapolni kadrovske in finančne zmogljivosti zbornice, bo potrebo uvesti tudi njene omejitve (na člana in v celoti) in začeti s poizkusnim obdobjem.

5.4. Dialog z UE in občinami

V letu 2020 bomo vodili intenziven dialog z občinami in upravnimi enotami, s katerim želimo na krajši rok reševati najbolj akutne težave pri vodenju upravnih postopkov ter na daljši rok pa vzpostaviti enostavnejšo vodenje postopkov in intenzivnejši pretok informacij med vsemi vpletenimi stranmi

5.5. Komuniciranje s člani

V letu 2020 bomo okrepili komunikacijo s člani preko družbenih omrežij (Facebook, Instagram), poenotena in sistematizirana bo tudi komunikacija preko elektronske pošte (posebna sporočila članom, novičnik ZAPS, novičnik za izobraževanja).

6. DOGODKI ZAPS

V letu 2020 je predvideno organiziranje naslednjih dogodkov:

6.1 Dan arhitektov 2020.

Osrednja letna prireditev zbornice s podelitvijo Zlatih svinčnikov in drugih nagrad, s predavanji in okroglo mizo, ponovno v enakem terminu in na isti lokaciji (MAO) kot že nekaj preteklih let. Predvidoma bo razstava potovala po regijah, razmislilo se bo tudi o ustanovitvi regijskih nagrad.

6.2. Pregledna razstava natečajev ZAPS 2010 - 2020

V letu 2020 ali v začetku leta 2021 ZAPS načrtuje organizacijo pregledne razstave natečajne dejavnosti ZAPS. Že zajeto pri natečajni dejavnosti.

6.3. Konferenca Share Architects v Ljubljani

Konferenca bo tudi letos organizirana konec marca v Ljubljani, predvidoma v hotelu Intercontinental. Zbornica bo sodelovala s promocijo med člani in s pomočjo pri oblikovanju programa, brez finančnih obveznosti.

6.4. Oglad arhitekturnega bienala v Benetkah

Že tradicionalno zbornica vsako drugo leto organizira ogled beneškega arhitekturnega, predvidoma bo ogled organiziran tudi v letu 2020.

6.5. Priprava prireditcv ob predsedovanju Slovenije EU

V letu 2021 bo Slovenija ponovno predsedovala EU. V okviru predsedovanja je načrtovano organiziranje arhitekturnih prireditcv (razstav in konferenc). Priprava nanje bo stekla že v letu 2020.

Ljubljana, 23.11.2019

Upravni odbor ZAPS:

Tomaž Krištof, predsednik ZAPS

Mima Suhadolc

Sergej Hiti

Jernej Prijon